

ISSN 2307-5740
DOI 10.31891/2307-5740

Науковий журнал

ВІСНИК

**Хмельницького
національного
університету**

Економічні науки

2023, № 5

Scientific journal
HERALD
of Khmelnytskyi National University

Economic sciences

2023, Issue 5

Хмельницький 2023

ВІСНИК

Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки

Затверджений як фахове видання (перереєстрація), група «Б»

Наказ МОН 28.12.2019 №1643

Засновано в липні 1997 р.

Виходить 6 разів на рік

Хмельницький, 2023, № 5 (322)

Засновник і видавець: Хмельницький національний університет
(до 2005 р. — Технологічний університет Поділля, м. Хмельницький)

Наукова бібліотека України ім. В.І. Вернадського http://nbuv.gov.ua/j-tit/Vchnu_ekon

Журнал включено до наукометричних баз:

Index Copernicus <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=7040>

Google Scholar <http://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=nDupjDAAAAAJ>

CrossRef <http://doi.org/10.31891/2307-5740>

Головний редактор Григорук Павло Михайлович, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету

Заступник головного редактора. Нижник Віктор Михайлович, д. е. н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, проректор з науково-педагогічної роботи

Голова редакційної колегії серії «Економічні науки» Хмельницького національного університету

Відповідальний секретар Кравчик Юрій Васильович, к. е. н., начальник відділу інтелектуальної власності та трансферу технологій Хмельницького національного університету

Члени редколегії серії «Економічні науки»

Альохін О. Б., д. е. н.; Білик В. В., д. е. н.; Васильківський Д. М., д. е. н.; Вівчар О. І., д. е. н.; Ведерніков М. Д., д. е. н.; Вишковська Зофія, д. е. н. (Польща); Гавловська Н. І., д. е. н.; Геєць В. М., д. е. н.; Гончар О. І., д. е. н.; Григорук П. М., д. е. н.; Джалагонія Давід, проф. (Грузія); Дихаминджия Ірма, д. е. н. (Грузія); Диха М. В., д. е. н.; Єпіфанова І. Ю., д. е. н.; Івашків І. М., к. е. н.; Журба І. Є., д. е. н.; Завгородня Т. П., д. е. н.; Замазій О. В., д. е. н.; Євдокимов В. В., д. е. н.; Йохна М. А., д. е. н.; Король С. В., к. е. н.; Кравчик Ю. В., к. е. н.; Ковальчук С. В., д. е. н.; Кулинич Р. О., д. е. н.; Лук'янова В. В., д. е. н.; Ляшенко О. М., д. е. н.; Любохинець Л. С., д. е. н.; Матюх С. А., к. е. н.; Мікула Н. А., д. е. н.; Микитенко В. В., д. е. н.; Мороз О. В., д. е. н.; Несторенко Т. П., проф. (Польща); Нижник В. М., д. е. н.; Олуйко В. М., д. н. держ. упр.; Орлов О. О., д. е. н.; Поліщук І. І., д. е. н.; Прямухіна Н. В., д. е. н.; Рудніченко Є. М., д. е. н.; Семикіна М. В., д. е. н.; Скоробогата Л. В., к. е. н.; Стадник В. В., д. е. н.; Тельнов А. С., д. е. н.; Ткаченко І. С., д. е. н.; Троціковскі Тадеуш, к. е. н. (Польща); Тюріна Н. М., к. е. н.; Філіппова С. В., д. е. н.; Хрущ Н. А., д. е. н.; Церуйова Тетяна, д. е. н. (Словачія); Череп А. В., д. е. н.; Чорна Л. О., д. е. н.

Технічний редактор

Кравчик Ю. В., к. е. н.

Редактор-коректор

Броженко В. О.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Хмельницького національного університету, протокол № 2 від 07.09.2023

Адреса редакції: Україна, 29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 11, Хмельницький національний університет
редакція журналу "Вісник Хмельницького національного університету"
☎ (0382) 67-51-08
e-mail: visnyk.khnu@khmnu.edu.ua
web: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik>

Зареєстровано Міністерством юстиції України.

Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ № 24921-14861ПР від 12 липня 2021 року (перереєстрація)

© Хмельницький національний університет, 2023

© Редакція журналу "Вісник Хмельницького національного університету", 2023

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-322-5-34>

УДК: 37.018.46:374.71]"364"

Ольга СЕРДЮК

Полтавський державний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0003-0926-9623>e-mail: olga.serdiuk@pdaa.edu.ua

Артур КОРНІЙЧУК

Полтавський державний аграрний університет

<https://orcid.org/0009-0003-8110-8207>e-mail: artur.korniichuk@pdaa.edu.ua

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті актуалізовано увагу до задоволення потреб фахівців публічної сфери в отриманні нових знань і навичок завдяки пропозиціям провайдерів освітніх послуг у сфері професійного навчання в умовах дії правового режиму воєнного стану. Установлено, що в умовах дії правового режиму воєнного стану заклади післядипломної освіти, що здійснюють професійне навчання, зокрема підвищення кваліфікації публічних службовців, продовжують повноцінно функціонувати незважаючи на різні обмеження в організації операційної діяльності. При цьому вільно обирають форми, методи і засоби навчання, що відповідають програмам підвищення кваліфікації. Дистанційне навчання стало єдиною загальнодоступною формою в системі підвищення кваліфікації публічних службовців у 2022 р. Висока якість освітніх послуг провайдерами може бути забезпечена за допомогою розширення спектру освітніх послуг у сфері професійного навчання посадовців з одночасним впровадженням інноваційних освітніх технологій, різних форм і методів навчання, ширшим залученням викладачів-практиків, представників та експертів інститутів громадянського суспільства. Пріоритетні напрями навчання мають бути обумовлені потребами замовників освітніх послуг із підвищення кваліфікації.

Ключові слова: воєнний стан; публічні службовці; підвищення кваліфікації; заклади професійного навчання; професійні програми.

Olga SERDYUK, Artur KORNIYCHUK

Poltava State Agrarian University

ADVANCED TRAINING IN POSTGRADUATE EDUCATION INSTITUTIONS IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

The article focuses on the need to meet the needs of public sector professionals in acquiring new knowledge and skills through the proposals of educational service providers in the field of vocational training under the legal regime of martial law. It is established that under the legal regime of martial law, postgraduate education institutions providing professional training, in particular, advanced training of public servants, continue to operate fully despite various restrictions on the organization of operational activities. They are free to choose the forms, methods and means of training that correspond to the professional development programs. For most postgraduate education institutions, distance learning became the only available form in the system of professional development of civil servants in 2022. Based on the analysis of the Poltava Regional Center for Professional Development, it can be stated that the number of educational events, groups of participants, and the number of participants in professional training has increased. In 2022, vocational training was mainly provided to local government officials and civil servants of regional and district state (military) administrations, and the number of participants in vocational training decreased compared to the pre-war year. The task of providing professional information and explanatory support on topical issues of public service under martial law was a companion to educational services for postgraduate education institutions. The high quality of educational services of postgraduate education institutions can be ensured by expanding the range of educational services in the field of professional training of officials with the simultaneous introduction of innovative educational technologies, various forms and methods of teaching, and wider involvement of practicing teachers, representatives and experts of civil society institutions. Priority areas of training should be determined by the needs of customers of educational services for professional development.

Keywords: martial law; public servants; professional development; vocational training institutions; vocational programs.

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Професійний розвиток персоналу є важливим інструментом збереження дієвої системи управління організаціями як комерційної, так і публічної сфери. Для результативного функціонування приватного й публічного сектора держави потрібні максимально ефективні кадри. Збереження висококваліфікованого персоналу набуває максимальної актуальності в умовах стрімкого знекровлення кадрового потенціалу цілих галузей через повномасштабне вторгнення в Україну. Користуватимуться попитом професіонали, які працюють на «стику» професій, мають широкий спектр здібностей, навичок та інтересів, здатні працювати в багатомовному та мультикультурному середовищі, на перетині різних наук та сфер організацій-стейкхолдерів. Війна в Україні актуалізувала й посилила готовність закладів освіти та професійного навчання, що здійснюють підвищення кваліфікації працівників, підтримувати на гідному рівні досягнуте раніше та створювати відповідно до вимог часу нові конструктивні умови забезпечення професійного супроводу в кризовий період. Особливого значення набуває розробка механізму адаптації ринку освітніх послуг до потреб і викликів ринку праці в умовах війни та післявоєнної відбудови країни з врахуванням

збалансованості попиту та пропозиції на робочу силу, застосування гнучких компетентнісно орієнтованих технологій професійного навчання й підвищення кваліфікації персоналу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню сучасних аспектів професійного навчання, зокрема підвищення кваліфікації персоналу, присвячені праці таких науковців, як: Денисової А. [1] (визначено основні критерії якості підвищення кваліфікації працівників), Копитко М. [2] (здійснено аналіз перспективних методів навчання персоналу з врахуванням мотиваційних аспектів та впливу агресивних загроз зовнішнього середовища), Корнути Л. та Неугоднікова А. О. [3] (з'ясовано особливості професійного розвитку публічних службовців в окремих зарубіжних країнах), Самойленко В. [4] (окреслено особливості національних систем професійного навчання в зарубіжних країнах), Сидоренко В. [5] (визначено орієнтири модернізації професійної освіти) та ін. Проте кількість розвідок у сфері надання послуг закладами післядипломної освіти, зокрема з підвищення кваліфікації, що супроводжуються аналізом статистичної інформації, є обмеженою.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Незважаючи на значну кількість досліджень з питань підвищення кваліфікації персоналу як комерційної, так і публічної сфери, все ж доцільно звернутися до вивчення практики діяльності закладів післядипломної освіти, що надають послуги з професійного навчання, зокрема підвищення кваліфікації. На сьогодні це обов'язково передбачає врахування умов їх функціонування в надзвичайних ситуаціях різного характеру, спричинених російською військовою агресією.

Формулювання цілей статті

Метою статті є аналіз стану та показників підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій; депутатів місцевих рад на регіональному рівні та виокремлення його особливостей в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу

Нові умови диктують нові виклики. На думку Сидоренко В. В. система професійної освіти в Україні за реалій воєнного стану зазнає докорінних змін через такі з них: по-перше, глобалізація, що спричиняє жорстку конкуренцію у боротьбі за ресурси, у тому числі за людські; по-друге, диджиталізація суспільства, що нарощує темпи діяльності та розвитку освіти; по-третє, демографічні зміни, що потребують швидкої адаптації закладів освіти до упровадження освіти протягом життя; по-четверте, невідповідність змісту та якості професійної освіти актуальним потребам суспільства та національної економіки, зокрема через низьку інтенсивність взаємодії з наукою та бізнесом, роботодавцями та ключовими стейкхолдерами тощо [5, с. 2].

У таких умовах гостро постає потреба персоналу в отриманні нових знань і навичок. Вони змушені швидко реагувати на появу нових запитів у певних професійних темах. Це стосується і сфери публічного управління. У сучасних умовах, коли серед найбільших загроз для забезпечення сталого розвитку України одне з головних місць посідають надзвичайні ситуації різного характеру, спричинені російською військовою агресією, публічні службовці вимушені вирішувати питання щодо організації охорони території, державного майна, прийому внутрішньо переміщених осіб, релокації бізнесу, залучення донорського фінансування, реабілітації військових, документування воєнних злочинів та оцінювання збитків. Як зазначає Голова НАДС Наталія Алюшина, опитування НАДС показало усвідомлення публічними службовцями своїх потреб в додаткових повноваженнях і нових компетентностях в нових умовах [6].

Потреба фахівців публічної сфери в отриманні нових знань і навичок задовольняється завдяки пропозиціям суб'єктів надання освітніх послуг у сфері професійного навчання. До їх мережі відносимо насамперед заклади післядипломної освіти (Вищу школу публічного управління, мережу регіональних центрів підвищення кваліфікації та ін.), заклади вищої освіти, громадські або інші неурядові організації, програми та проекти міжнародної технічної допомоги.

У підтримку безпеки як учасників навчального процесу, так і персоналу закладів освіти та професійного навчання публічних службовців в умовах дії правового режиму воєнного стану НАДС направило рекомендації закладам освіти та професійного навчання публічних службовців: під час операційної діяльності визначати режим організації праці з урахуванням інтересів безпеки працівників та норм законодавства про працю; запроваджувати режим дистанційної роботи (зокрема з використанням сучасних інформаційно-телекомунікаційних систем і технологій дистанційного навчання); користуватися автономією закладу вищої та післядипломної освіти як правом на самоврядування, яке полягає, в тому числі, в забезпеченні можливості педагогічних, науково-педагогічних працівників закладу вільно обирати форми, методи і засоби навчання, що відповідають програмі підвищення кваліфікації; розглядати можливість запровадження для працівників гнучкого режиму робочого часу або надомної роботи відповідно до статей 60, 601 Кодексу законів про працю України [7].

В умовах дії правового режиму воєнного стану заклади післядипломної освіти, що здійснюють професійне навчання, зокрема підвищення кваліфікації публічних службовців, продовжили свою роботу,

незважаючи на обмеження щодо проведення очних занять, складнощі організації освітнього процесу під час повітряних тривог та в умовах запровадження графіків погодинного та аварійних відключень електроенергії. У Полтавському регіональному центрі підвищення кваліфікації (Полтавський РЦПК) повномасштабна військова агресія проти України унеможливила очне навчання, дистанційне навчання стало єдиною доступною формою в системі підвищення кваліфікації публічних службовців у 2022 році. При цьому кількість проведених Полтавським РЦПК освітніх заходів, а також груп учасників та кількість самих учасників професійного навчання впродовж 2022 року порівняно із 2021 роком збільшилася, що відповідає загальній тенденції динамічного зростання показників професійного навчання протягом 2010-2022 років (рис. 1, табл. 1). Полтавський РЦПК відновив навчання (в онлайн-режимі) першим серед аналогічних закладів (через два тижні після початку повномасштабної війни), застосовуючи при цьому як вже знайомі, так і нові інструменти, методики, розробки, ресурси. Полтавський РЦПК, як і орієнтувало НАДС [7], виконував завдання надання фахової інформаційної та роз'яснювальної підтримки з актуальних питань проходження публічної служби в умовах правового режиму воєнного стану.

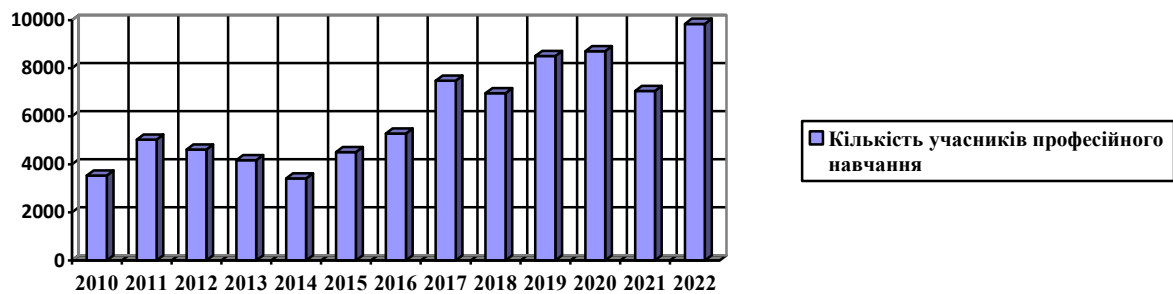

Рис. 1. Кількість учасників професійного навчання в Полтавському регіональному центрі підвищення кваліфікації, 2010-2022 рр.

Сформовано автором на основі [8, 9].

На переконання Голови НАДС Наталії Алюшиної програми підвищення кваліфікації сьогодні як ніколи мають бути сучасними, інноваційними, актуальними та відповідати практичним запитам учасників; нині зростає попит на тренінгові програми з розвитку поведінки та лідерських якостей у кризових ситуаціях [6]. Полтавським РЦПК спільно з партнерами та засновниками закладу було проаналізовано нагальні з початком повномасштабної війни для територіальних громад теми та розроблено відповідні програми. Спрощений режим доступу до навчання за прямим посиланням (без попередньої реєстрації на програму на сайті Полтавського РЦПК) дозволив уже впродовж березня 2022 року провести дистанційне навчання посадовців за сімома освітніми програмами наступної тематики: для голів районних, міських, сільських, селищних рад, посадових осіб органів місцевого самоврядування – «Охорона і оборона населених пунктів. Дії в умовах воєнного стану»; для державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування – «Трудові відносини в умовах правового режиму воєнного стану», «Ціноутворення на соціально значущі товари в умовах правового режиму воєнного стану. Заходи щодо забезпечення життя і здоров'я людей», «Інформаційна безпека особи, держави та суспільства в сучасну цифрову епоху», «Психологія кризових ситуацій», «Основні положення Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»», «Актуальні питання надання адміністративних послуг в умовах правового режиму воєнного стану».

Загалом в 2022 році в Полтавському РЦПК навчалася 146 груп учасників, понад 133 з них за короткостроковими програмами (65 – загальні, 68 – спеціальні), кількість учасників професійного навчання склала 9842 осіб, та перевищила рівень 2020 року на 12,1 % (див. табл. 1). За 2020-2022 роки в структурі слухачів значно збільшилася частка учасників із числа посадових осіб місцевого самоврядування (з 33,4 до 72,9 %), та скоротилася державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади (з 13,8 до 1,8 %) і державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій (з 36,9 до 25,0 %). Кількість депутатів місцевих рад, які проходили навчання, скоротилася більше ніж в сім разів. Зникла така категорія отримувачів послуг, як працівники підприємств, установ, організацій державного сектору.

Професійне навчання за професійними програмами в 2022 році переважно проходили посадові особи місцевого самоврядування (50,2 %) та державні службовці обласної та районних державних (військових) адміністрацій (36,8 %). Кількість слухачів із числа державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій скоротилася в четверо (табл. 2); 741 особа була учасником професійного навчання за загальними професійними програмами і лише 30 посадових осіб місцевого самоврядування – за спеціальними професійними програмами. Загальна кількість учасників професійного навчання за загальними професійними програмами зменшилася в 2022 році в порівнянні з попереднім (-283 особи), але їх частка залишилася на рівні 2020 року (≈8 %).

Таблиця 1

**Загальні показники підвищення кваліфікації
в Полтавському регіональному центрі підвищення кваліфікації, 2020-2022 рр.**

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. до 2020 р.	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	+, -	%
Кількість груп учасників – всього	119	x	137	100,0	146	100,0	+27	122,7
Кількість груп учасників, що підвищували кваліфікацію:								
– за загальними професійними програмами	x	x	16	11,7	12	8,2	-4*	75,0*
– за загальними короткостроковими програмами	x	x	50	36,5	65	44,5	+15*	130,0*
– за спеціальними професійними програмами	x	x	1	0,7	1	0,7	0,0*	100,0*
– за спеціальними короткостроковими програмами	x	x	70	51,1	68	46,6	-2*	97,1*
Кількість учасників професійного навчання, з них	8700	100,0	7054	100,0	9842	100,0	+1142	112,1
державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади	1204	13,8	783	11,1	181	1,8	-1023	15,0
державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій	3210	36,9	2005	28,4	2460	25,0	-750	76,6
посадових осіб місцевого самоврядування	2905	33,4	3768	53,4	7175	72,9	+4270	в 2,5 р.
депутатів місцевих рад	192	2,2	61	0,9	26	0,3	-166	13,5
працівників підприємств, установ, організацій	1189	13,7	437	6,2	-	-	-1189	x
Кількість сертифікатів про підвищення кваліфікації	3669	x	5417	x	6109	x	+2440	166,5

* 2022 р. до 2021 р.

Сформовано автором на основі [8].

Таблиця 2

**Показники підвищення кваліфікації за професійними програмами
в Полтавському регіональному центрі підвищення кваліфікації, 2020-2022 рр.**

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. до 2020 р.	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	+, -	%
Кількість учасників професійного навчання за професійними програмами, з них	703	100,0	1042	100,0	771	100,0	-271	74,0
державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій	401	57,0	214	20,5	100	13,0	-114	46,7
державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій	-	-	348	33,4	284	36,8	-64	81,6
посадових осіб місцевого самоврядування	302	43,0	470	45,1	387	50,2	+85	128,1
працівників підприємств, установ, організацій	-	-	10	1,0	-	-	0	0,0
в т. ч.								
– за загальними професійними програмами, з них	x	x	1024	100,0	741	100,0	-283*	72,4*
державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади	x	x	214	20,9	100	13,5	-114*	46,7*
державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій	x	x	348	34,0	284	38,3	-64*	81,6*
посадових осіб місцевого самоврядування	x	x	452	44,1	357	48,2	-95*	79,0*
працівників підприємств, установ, організацій	x	x	10	1,0	-	-	-10*	0,0*
– за спеціальними професійними програмами, з них	x	x	18	100,0	30	100,0	+12*	166,7*
посадових осіб місцевого самоврядування	x	x	18	100,0	30	100,0	+12*	166,7*

* 2022 р. до 2021 р.

Сформовано автором на основі [8].

Якщо більшість показників підвищення кваліфікації за професійними програмами в Полтавському РЦПК за 2020-2022 рр. мають тенденцію до зменшення, то кількість учасників професійного навчання за короткостроковими програмами зростає (на 1074 особу або 13,4 %), їх структура при цьому змінюється на користь посадових осіб місцевого самоврядування, при цьому частка інших учасників зменшується в 1,5-2 рази (табл. 3). За загальними короткостроковими програмами підвищила кваліфікацію 3761 особа (41,5 %), з них кожна друга – посадова особа місцевого самоврядування. Менш активними учасниками навчання за даним видом програм були державні службовці територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, обласної та районних державних (військових) адміністрацій, працівники підприємств, установ і організацій. Кількість учасників професійного навчання за спеціальними короткостроковими програмами в 2022 р. значно зросла (до 5310 осіб, що склало 190,5 % рівня 2021 р.), збільшилася кількість учасників професійного навчання з числа державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій та посадових осіб органів місцевого самоврядування (відповідно 8,7 % та 91,3 % від загальної кількості учасників професійного навчання за спеціальними короткостроковими програмами).

Для досягнення високих показників підвищення кваліфікації Полтавський РЦПК дотримувався системного підходу до організації та методичного забезпечення навчального процесу. Зважаючи на характерні риси та особливості дорослої аудиторії – державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, їх потреби в додаткових знаннях, розроблено та погоджено із замовниками навчання 59 програм підвищення кваліфікації (загальні професійні залишалися актуальними та не потребували

оновлення, одна спеціальна професійна програма, 51 загальна короткострокова програма, сім спеціальних професійних програм). Зміст загальних програм підвищення кваліфікації, за якими проводилось навчання, охоплював як загальні питання державного управління та місцевого самоврядування (запобігання корупції, зміни у законодавстві з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, європейської та євроатлантичної інтеграції, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю, децентралізації влади та фінансової системи тощо), так і питання вдосконалення особистісних та спеціальних професійних компетентностей. Зміст спеціальних програм підвищення кваліфікації визначався з урахуванням завдань, функцій, повноважень та потреб державних органів, органів місцевого самоврядування.

Таблиця 3

**Показники підвищення кваліфікації за короткостроковими програмами
в Полтавському регіональному центрі підвищення кваліфікації, 2020-2022 рр.**

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. до 2021 р.	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	+, -	%
Кількість учасників професійного навчання за короткостроковими програмами, з них	7997	100,0	6009	100,0	9071	x	+1074*	113,4*
державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади	1204	15,1	569	9,5	x	x	x	x
державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій	2809	35,1	1654	27,5	x	x	x	x
посадових осіб місцевого самоврядування	2603	32,5	3298	54,9	x	x	x	x
депутатів місцевих рад	192	2,4	61	1,0	x	x	x	x
працівників підприємств, установ, організацій	1189	14,9	427	7,1	x	x	x	x
в т. ч.								
– за загальними короткостроковими програмами, з них	x	x	3224	100,0	3761	100,0	+537	116,6
державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади	x	x	563	17,5	81	2,2	-482	14,4
державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій	x	x	1204	37,4	1715	45,6	+511	142,4
посадових осіб місцевого самоврядування	x	x	1204	37,4	1939	51,6	+735	161,0
депутатів місцевих рад	x	x	27	0,8	26	0,7	-1	96,3
працівників підприємств, установ, організацій	x	x	223	6,9	-	-	-223	0,0
– за спеціальними короткостроковими програмами, з них	x	x	2788	100,0	5310	100,0	2522	190,5
державних службовців територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади	x	x	6	0,2	-	-	0,0	0,0
державних службовців обласної та районних державних (військових) адміністрацій	x	x	450	16,1	461	8,7	+11	102,4
посадових осіб місцевого самоврядування	x	x	2094	75,1	4849	91,3	+2755	в 2,3 р.
депутатів місцевих рад	x	x	34	1,2	-	-	-34	0,0
працівників підприємств, установ, організацій	x	x	204	7,3	-	-	-204	0,0

* 2022 р. до 2020 р.

Сформовано автором на основі [8].

Високу якість надання освітніх послуг державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування Полтавський РЦПК забезпечує шляхом розширення практики залучення до викладання провідних науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, викладачів-практиків, представників та експертів інститутів громадянського суспільства з інших регіонів України. Професіоналізм працівників Полтавського РЦПК та викладачів-практиків планують розвивати шляхом самоосвіти та участі у заходах з підвищення кваліфікації, конференціях, круглих столах, тощо, у тому числі в рамках міжнародної співпраці. Продовжуватиметься застосування технології дистанційного навчання у синхронному та асинхронному форматах у довгострокових (професійних) та короткострокових програмах підвищення кваліфікації з метою забезпечення безперервності та мобільності навчання. Шляхом впровадження інноваційних освітніх технологій, різних форм і методів навчання розширюватиметься спектр освітніх послуг у сфері професійного навчання посадовців. Пріоритетні напрями навчання і надалі визначатимуть з урахуванням потреб територіальних громад за допомогою ефективних комунікацій із замовниками освітніх послуг з підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад. Підставою для актуалізації програм навчання та внесення змін і доповнень до розкладів занять у Полтавському РЦПК є моніторинг якості надання освітніх послуг, що проводиться щомісячно та узагальнюється щорічно. Це допомагає забезпечити практичну спрямованість заходів з підвищення кваліфікації, ефективності навчального процесу та максимального наближення змісту навчання до потреб споживачів освітніх послуг, врахування індивідуальних освітніх потреб учасників навчального процесу. Полтавський РЦПК має наміри розширити співпрацю з Полтавською обласною Асоціацією органів місцевого самоврядування, вищими навчальними закладами, громадськими організаціями, міжнародними інституціями, тощо з метою залучення до проведення спільних освітніх заходів у рамках підвищення кваліфікації.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Підводячи підсумок, слід відзначити, що в умовах дії правового режиму воєнного стану заклади післядипломної освіти, що здійснюють професійне навчання, зокрема підвищення кваліфікації публічних службовців, продовжують повноцінно функціонувати, незважаючи на різні обмеження в організації операційної діяльності. При цьому вільно обирають форми, методи і засоби навчання, що відповідають програмам підвищення кваліфікації. Дистанційне навчання стало єдиною загальнодоступною формою в системі підвищення кваліфікації публічних службовців у 2022 р. для більшості провайдерів освітніх послуг. У результаті проведеного аналізу показників Полтавського РЦПК можна стверджувати, що професійне навчання в 2022 р. переважно проходили посадові особи місцевого самоврядування і державні службовці обласної та районних державних (військових) адміністрацій. Кількість учасників професійного навчання зросла в порівнянні з довоєнним роком за рахунок кількості учасників навчання за короткостроковими програмами (короткострокові програми задовольняють попит на актуальні з початком повномасштабної війни для територіальних громад та інших партнерів теми).

Висока якість освітніх послуг РЦПК може бути забезпечена за допомогою розширення спектру освітніх послуг у сфері професійного навчання посадовців з одночасним упровадженням інноваційних освітніх технологій, різних форм і методів навчання, ширшим залученням викладачів-практиків, представників та експертів інститутів громадянського суспільства. Пріоритетні напрями навчання мають бути обумовлені потребами замовників освітніх послуг з підвищення кваліфікації. І саме в напрямі вивчення потреб замовників освітніх послуг з підвищення кваліфікації публічних службовців доцільно спрямувати подальші наукові дослідження.

Література

1. Денисова А. В. Забезпечення якості підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти в системі неперервної професійної освіти. Вісник післядипломної освіти. Випуск 6(35). «Серія «Педагогічні науки». С. 69-82. URL: https://lib.iitta.gov.ua/719113/1/%D0%92%D0%86%D0%A1%D0%9D%D0%98%D0%9A_6_35_%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%93%D0%9E%D0%93%D0%98%D0%9A%D0%90_%D0%94%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf
2. Копитко М. Навчання персоналу як елемент кадрової політики підприємства у мінливому безпековому середовищі та при актуалізації кризових ситуацій в економіці. Вчені записки Університету «КРОК». 2023. № 1(69). С. 60-69. URL: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/561/592>
3. Корнута Л. М., Неугодніков А. О. Окремі аспекти професійної підготовки публічних службовців: зарубіжний досвід Великобританії та США. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Випуск 5(40). С. 113-118. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/947/1313>
4. Самойленко В. В. Підвищення кваліфікації персоналу на прикладі провідних країн світу. Електронне фахове видання «Ефективна економіка». 2019. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2019/35.pdf
5. Сидоренко В. В. Інформаційно-ресурсне забезпечення підготовки і підвищення кваліфікації фахівців в умовах війни та повоєнного відновлення України. Вісник НАПН України. 2022. № 4(2). С. 1-11. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/333/394>
6. Підвищення кваліфікації публічних службовців в умовах воєнного стану та післявоєнний період. Портал управління знаннями. 18.05.2022. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/news/pidvyshchennia-kvalifikatsii-publichnykh-sluzhbovtiv-v-umovakh-voennoho-stanu-ta-pisliavoiennyi-period>
7. Особливості організації підвищення кваліфікації публічних службовців під час дії правового режиму воєнного стану. Портал управління знаннями. 01.04.2022. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/news/osoblyvosti-orhanizatsii-pidvyshchennia-kvalifikatsii-publichnykh-sluzhbovtiv-pid-chas-dii-pravovoho-rezhymu-voennoho-stanu>
8. Плани та звіти. Полтавський регіональний центр підвищення кваліфікації : офіційний сайт. URL: <https://cpk.adm-pl.gov.ua/page/plani-ta-zviti>
9. Сердюк О.І., Тернова Т. І. Ключові компетенції державних службовців та їх розвиток шляхом підвищення кваліфікації. Управління соціально-економічним розвитком в умовах змін : монографія / за заг. ред. Т. М. Лозинської; Полтавська державна аграрна академія. Полтава : ФОП Гаража М. Ф., ТОВ Сімон, 2017. 264 с. С. 221-234. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-publichnogo-upravlinnya-ta-administruvannya/monografiyapua290517compressed.pdf>

References

1. Denysova A. V. Zabezpechennia yakosti pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv profesiino-tekhnichnoi osvity v systemi neperervnoi profesiinoi osvity. Visnyk pisladiplomnoi osvity. Vypusk 6(35). «Seria «Pedahohichni nauky». S. 69-82. URL: https://lib.iitta.gov.ua/719113/1/%D0%92%D0%86%D0%A1%D0%9D%D0%98%D0%9A_6_35_%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%90%D0%93%D0%9E%D0%93%D0%98%D0%9A%D0%90_%D0%94%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf

2. Kopytko M. Navchannia personalu yak element kadrovoi polityky pidpriemstva u minlyvomu bezpekovomu seredovyshchi ta pry aktualizatsii kryzovykh sytuatsii v ekonomitsi. Vcheni zapysky Universytetu «KROK». 2023. № 1(69). S. 60-69. URL: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapyski-universytetu-krok/article/view/561/592>
3. Kornuta L. M., Neuhodnikov A. O. Okremi aspekty profesiinoi pidhotovky publichnykh sluzhbovtiv: zarubizhnyi dosvid Velykobrytanii ta SShA. Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk. 2021. Vypusk 5(40). S. 113-118. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/947/1313>
4. Samoilenko V. V. Pidvyshchennia kvalifikatsii personalu na przykladi providnykh krain svitu. Elektronne fakhove vydannia «Efektyvna ekonomika». 2019. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2019/35.pdf
5. Sydorenko V. V. Informatsiino-resursne zabezpechennia pidhotovky i pidvyshchennia kvalifikatsii fakhivtsiv v umovakh viiny ta povoiennoho vidnovlennia Ukrainy. Visnyk NAPN Ukrainy. 2022. № 4(2). S. 1-11. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/333/394>
6. Pidvyshchennia kvalifikatsii publichnykh sluzhbovtiv v umovakh voiennoho stanu ta pisliavoiennyi period. Portal upravlinnia znanniamy. 18.05.2022. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/news/pidvyshchennia-kvalifikatsii-publichnykh-sluzhbovtiv-v-umovakh-voiennoho-stanu-ta-pisliavoiennyi-period>
7. Osoblyvosti orhanizatsii pidvyshchennia kvalifikatsii publichnykh sluzhbovtiv pid chas dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu. Portal upravlinnia znanniamy. 01.04.2022. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/news/osoblyvosti-orhanizatsii-pidvyshchennia-kvalifikatsii-publichnykh-sluzhbovtiv-pid-chas-dii-pravovoho-rezhymu-voiennoho-stanu>
8. Plany ta zvity. Poltavskyi rehionalnyi tsentr pidvyshchennia kvalifikatsii : ofitsiinyi sait. URL: <https://cpk.adm-pl.gov.ua/page/plani-ta-zviti>
9. Serdiuk O.I., Ternova T. I. Kliuchovi kompetentsii derzhavnykh sluzhbovtiv ta yikh rozvytok shliakhom pidvyshchennia kvalifikatsii. Upravlinnia sotsialno-ekonomichnym rozvytkom v umovakh zmin : monohrafiia / za zah. red. T. M. Lozynskoi; Poltavska derzhavna ahrama akademiia. Poltava : FOP Harazha M. F., TOV Simon, 2017. 264 s. S. 221-234. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-publichnogo-upravlinnya-ta-administruvannya/monografiyapua290517compressed.pdf>